

eller fra den anden Side eller vil indrømmes fra alle Sider, at der er givet en udtømmende Løsning af alle de Spørgsmaal, som her frembyde sig, men dog saaledes, at det maa siges, at det er første Gang hos os, at en samlet Overveielse af alle disse Punkter er kommet frem, og at der er givet Anthyndinger af og ogsaa i det Mindste for en stor Del foretaget en indgaaende Drøftelse af de vigtige Spørgsmaal i deres Enkeltgheder, som frembyde sig. Denne Kommissions Arbejder have jo ikke havt nogen heldig Skjæbne, der er ikke Meget af de forskjellige Planer og Forslag, som den har fremdraget, som ere blevne til Lov. Naar jeg sammenligner det med den meget store og betydelige Frukt, som vi have paa en anden Del af Næringslovgivningens Omraade, nemlig Landbolovgivningingen ved Landbotommissionen, som virkede umiddelbart efter Grundloven, ser jeg Forklaring af dette Forhold heri, at denne Landbotommission havde næsten et Aarhundredes Historie for sig eller bag sig med Hensyn til de Punkter, hvor det gjaldt om at udvilde Landbolovgivningingen, og dernæst ogsaa i, at den Stand, som det særlig gjaldt om at fremhjælpe, havde ibrige og energiske Medlemmer, som toge sig af den i Rigsdagens Afdelinger. Endelig er der naturligvis en Forskjel i de politiske Forhold. Regjeringen har begyndt paa 2 Maader, saaledes stiller det sig for mig, paa at gennemføre Noget af det, Arbejderkommissionen har opstillet. Jeg deler de Forslag, der kan være Tale om, i to Hovedklasser. Den ene Klasse er de Lovforslag, som, for at udtrykke mig kort, ikke koste Penge, det vil sige de, der ved Institutionernes Ordning og Organisation søger at give de Svagere i Næringsvirksomhederne, de, som trænge til en saadan Støtte, et Tilhold. Det forlygte Regjeringen, det vil sige den høitærede Indenrigsminister, paa ved et efter min Mening meget vigtigt Lovforslag, nemlig ved Lovforslaget om Lærlingeforholdets Ordning. Det trængte ikke igennem. Det synes, at man nærede en Anstuelse om, at det Lovforslag indeholdt i sig en Spire til en Reaktioen mod Frihedsprincipet, som var nedlagt i Næringsloven — med fuldstændig Rette efter min Opfattelse, det er tværtimod et Supplement til Næringsloven, som denne selv forudsætter. Men naar man ikke en Gang kunde trænge igennem med dette Forslag paa dette Omraade, maatte det frembyde sig som endnu mindre sandsynligt, at forskjellige andre Lovforslag indenfor den samme Tankegang kunde

vinde frem. Dernæst er der den anden Klasse af Forslag, som Arbejderkommissionen har beskæftiget sig med, men hvis Gjennemførelse vil koste Penge, og det er til denne Klasse, at det Forslag, som her ligger for, hører. Der er her Spørgsmaal om direkte at understøtte, direkte at give Penge foruden anden Hjælp. Det er naturligvis fuldstændig rigtigt og berettiget, at man i Almindelighed maa være meget betænkelig ved denne Understøttelsesmaade. Der bør ingen Tvivl være om, at det vil være en farlig Vej at slaa ind paa, hvis man vil understøtte med Penge paa en saadan Maade, at man nedbryder eller væsentlig svækker Systemet til eller Bestræbelsen efter Selvhjælp. Men det forekommer mig, at man maa erkende, at der ikke er Tale om dette, naar man understøtter eller hjælper til Alverdomsforsørgelse, for det første fordi det sker paa en saadan Maade, at der kræves eget Initiativ, og der kun gives en Støtte til, hvad der selv heds, og for det andet fordi der er Tale om en Opgave, som ligger udenfor det Almindelige, hvor der kræves et særligt Bidrag til at vise Forsynlighed og Omfarg for en længere bortliggende Fremtid, og hvor der derfor hverken svækkes eller bortskræves Noget af den Bevægelse og aandelige Disposition til Selvhjælp, men denne virkelig ved Understøttelsen løffes frem. Jeg mener derfor, at et saadant Lovforslag i Principet maa kunne billiges selv af dem, der — jeg skal erkende det — med Føie ere betænkelige ved den Form af Understøttelse til de ubemidlede Klasser, som gaar ud paa at gjøre det direkte ved Pengehjælp. Naar der nu er Spørgsmaal, om Lovforslaget giver Tilstrækkeligt i saa Henseende, saa er den Kritik, som blev fremført af den første Tale, det ærede Medlem for Veile Amts 3die Valgkreds (Th. Nielsen), efter min Mening ubillig, thi selv om det forholder sig saaledes, hvad jeg ikke vil benegte, da jeg ikke har anstillet Undersøgelser i saa Henseende, og i al Almindelighed godt kan tænke mig, at dette Lovforslag i den Begrændsning, hvori det her forekommer, ikke paa nogen Maade fuldstændig kan løse den Opgave at skaffe alle dem, der i Samfundet trænge eller kunne trænge dertil, Afgang til en Alverdomsunderstøttelse — det maa jeg indrømme, og det er, saavidt jeg kan se, ogsaa fuldstændig indrømmet af den høitærede Finanzminister, saavel i Lovforslagets Motiver som i hans tidligere Ontale af det — saa forekommer dette mig at være en Indvending, som ikke har nogen Bægt, naar Lovforslaget fremtræder, hvad ogsaa er udtalt i